

KATOLIKUS ÉLET

KISTARCSA

HÚSVÉTI DIADAL

Amikor az ősegyházban két keresztény találkozott, botjuk végével halat rajzoltak a földre. Erről a titkos jelről ismerték föl, hogy a másik is keresztény. Azután így köszöntötték egymást: „Feltámadt Krisztus.” A válasz pedig így hangzott: „Valóban feltámadott.” Az üldözések idején a Krisztus feltámadásába vetett hit volt a vigasztalásuk, és örömük forrása. Húsvét ünnepe minket is eltölt az öröm, mert vezérünk győzött a halál fölött.

Az apostolok prédikációjának középpontjában Jézus feltámadása szerepelt. Az apostolok Krisztus feltámadására építették az Egyházat. Érthető, hogy nekik bizonyítékokat kellett felmutatni, hogy Krisztus valóban feltámadt. Bizonyítékuk a saját személyes élményük volt. Ők látták a Mestert feltámadása után, beszéltek vele, hallották szavait, együtt ettek, ittak vele, és kezükkel, megtapintották a feltámadt Krisztus testét. Ők tehát tanúknak érzik magukat. Egyik alkalommal Szent Péter apostol hallgatóinak beszélt

arról, hogy apostol társaival együtt tanúai annak az eseménynek, mely szerint Jézust keresztfára feszítve megölték. De Isten harmadnapra feltámasztotta. Szent Péter és apostoltársai, majd a 72 tanítvány, és az 500 ember is tanúai annak, hogy Jézus megjelent nekik halottaiból való feltámadása után. Ugyancsak tanúskodnak arról is, hogy Jézus feltámadása után parancsot adott nekik: hirdessétek az evangéliumot.

Az Egyház kétezer éves történelmében számtalanszor megisméltődött már Krisztus véres tragédiája. Ugy látszott, hogy Krisztus ellenségei diadalt arattak fölötte, de mindig eljött az idő, amikor csalódva belátták, hogy mégiscsak Krisztus győzött. – Juliánusz római császár - aki elhagyta keresztény hitét, amikor császár lett - elhatározta, hogy a római birodalomban üldözni fogja azokat, akik Krisztus követői. A perzsákkal vívott harcban halálosan megsebesült. Kiömlő vérének két kézzel felfogva az ég felé szórta és így kiáltott fel: „Győztél Galileai!” – Az úgynevezett felvilágosult francia író Voltaire kiadta, elvakult gondolatával az Egyház ellenes mondatát: „Tapossátok el a gyalázatot!” Ez a Voltaire halálos ágyán papért könyörgött. Barátai nem engedtek hozzá papot. Már nem az Egyházat akarta megsemmisíteni, hanem ki akart békülni az Istennel. Isten malmai lassan, de biztosan örölnek. – VI. Piusz pápa, aki 1775-től 1799-ig vezette az Egyházat, amikor meghalt és az asztalos elkészítette koporsóját, ezzel a megjegyzéssel: meghalt az utolsó pápa. Tévedett. VI. Piusz pápa meghalt, de a pápaság intézménye nem halt meg. A pápaságot a feltámadt Krisztus alapította. Ez az intézmény nem személyekre van alapítva, hanem Krisztusra. Ezért „a pokol kapui sem vesznek erőt rajta.”

Ha Krisztus ellenségei látszólag diadalt ülnek is az egyház fölött, nem kell félnünk. Minden nagypéntekre fölvirrad a Húsvét hajnala. Krisztus ellenségeinek megszégyenülve, csalódva kell belátniuk, hogy a történelemben éppen úgy, mint Húsvét hajnalán mégis csak Krisztus győz, Krisztus uralkodik, Krisztus parancsol.

Somlai József plébános

A papi hivatásról

Egy párbeszéddel kezdenék, amit egy lelkigyakorlaton hallottam egy paptól, akitől megkérdeztük, hogy miért lett pap:

Amiket megáldanak
áldottak legyenek

- *Mi az a hivatás?*
- *Hogy mondjam el a vaknak, milyen a szívárvány? Hogy lehet a sükettel megértetni, mi a zene? Miképp magyarázod meg a némának a dal örömét?*
- *De én nem vagyok se vak, se süket. Beszélni is tudok. Mondd el, mi a hivatás!*
- *Főlélegesen, úgysem értenéd meg. Különben is, ez nem való mindenkinek.*
- *Meglátod, meg fogom érteni! Főként, ha úgy mondd, hogy megértsem!*
- *Jó. A hivatás olyan, mint egy álom, a hivatás harc, a hivatás olyan, mint egy tengeri utazás, a hivatás szerelem, a hivatás csapatjáték, a hivatás kereszt, a hivatás a Szív titka.*
- *Most már érted?*
- *Tényleg nem értem.*
- *Ugye mondtam? Figyelj jól! A hivatás először olyan, mint egy álom. Beleéled magad. Elképzeled: „mi lenne, ha én is az Evangélium hirdetője lennék.”*

A papi hivatást a jó Isten adja, de földi eszményképeket szemlélve testesül meg. A pap nem hősökdi, de Krisztusban bízva, hittel a kegyelem erejében meri vállalni a papi hivatást, mint Szent Péter. X. Szent Piusz tanítása szerint a

papi hivatáshoz három feltételt kell: legyen meg a testi-lelki egészsége és ereje a papi hivatás teljesítéséhez, hívja Krisztus vagyis vegye föl egy egyházmegye püspöke vagy egy szerzetesrend előjárója, azért akarja a papságot, amiért Krisztus alapította: Isten dicsőségére és a lelkek üdvére.

Gyakran felteszik a kérdést papságra készülőknek, ill. felszentelt papoknak, miért választották ezt a hivatást. Jó választ erre a kérdésre keveset hallottam illetve olvastam, maradéktalan választ egyet sem. Krisztus papjának lenni mit jelent? A papság misztériumát mellőzve lehetne csak maradéktalan választ adni. Akkor viszont a válasz értelme veszik el. Bernanos egyik regényében azt írta, hogy a papi hivatásban valamiféle feloldhatatlan titok lappang. A papnak ill. a papságra készülő embernek természetesen a Szentírás emberének kell lennie, és ha már ez így van, miért ne hihetnénk Jézusnak, aki azt mondta, nem mi választjuk Őt, hanem Ő választ minket. Ha pedig ez nem csak az apostolok elhívására, hanem a papi hivatások elhívására is érvényes, akkor sem az ember, sem körülmények, emberi hatalmak és rendelkezések nem állhatják útját a papi hivatásnak, már amennyiben van. A fiatal férfinak ebben az esetben annyi akkor a teendője, hogy kimondja: köszönöm és elfogadom.

A legfontosabb momentum az apostolok életében az utolsó vacsora. Hiszen ekkor kapják az óriási hagyatékot Istentől: jelenvalóvá tenni Krisztust az eucharisztikus áldozatban. (Ami ránk hívőkre is vonatkozik jelenvalóvá tenni Krisztust a felebarát szolgálatában) A nagy feladata a papoknak is – és egyben a híveknek is – a világ felé az a legnagyobb szolgálat, hogy az, ami a szentmisében a természetfeletti rend összefüggésében reális szimbólumok formájában megkezdődik, azt a munkájával, tetteivel, gondolkodásmódjával, világnézetével apró pénzre váltva realizálja egész életében. Ez nem más, mint az átlényegülés. Ahogyan Krisztus hatékony, teremtő szavára – és erre felhatalmazást ad az apostoloknak és utódaiknak, és így a papoknak is – átalakul a kenyér és a bor Krisztus áldozati és feltámadt testének- vérének, egész isteni- emberi természetének lényegévé. Ebben a lelkületben választják a papok ezt a nehéz és rögös utat, amit minden nap megtéve, és helyt állva, magukat Jézusénak vallják. Mindenüket elhagyják, ráteszik életüket Jézusra, ez emberileg úgy tűnik, hogy minden értelmetlen volt. Ezért csillantja fel az Úr Jézus előttük a természetfeletti reményt és a remény tartalmát: Hogy nem hagyja árván őket. Elmegy, de majd újra visszajön hatalommal és dicsőséggel, és addig itt hagyja nekik a Vigasztalót, a Szószólót, a Szentlelket, aki gondoskodik az apostolokról, és általuk rólunk is, hogy ne maradjunk árván. **A Szentlélek majd gondoskodik arról, hogy Krisztus egyházából ne haljon ki a hit, ne halványuljon el a remény, és ne menjen zsákutcába a szeretet számos jó szándékú törekvése.**

PÜNKÖSD

Pünkösdöt a keresztény világ a Krisztus utáni 2. századtól tartja számon. Pünkösdkor a kereszténység a Szentlélek eljövételének emlékét üli meg, Húsvét után az ötvenedik napon tartják, görög nevének – *pentekosztész* - jelentése is „ötven”.

A kereszténység egyik legősibb ünnepe. Eredete az ókori Izraelig vezethető vissza. A zsidóság az Egyiptomból való szabadulást, vagyis a zsidó húsvétot követő 49-50. napon az aratás befejezését ünnepelte meg. A "zsengét", az első termést áldozatként mutatták be Istennek. A történelem során ez a zsidó ünnep egyre fontosabb szerepet kapott. Az időszámításunk kezdetén már ehhez az időponthoz igazították a törvények kihirdetését is. A keresztény egyház annak emlékére tartja, hogy tanai szerint Jézus mennybemenetele után a Szentlélek leszállt az apostolokra. A húsvéthoz alkalmazkodó pünkösd is mozgó ünnep – május 10. és június 13-a között mozog - a niceai zsinat (i. sz. 325) határozata óta. A keresztény pünkösd kialakulásának történetét a bibliában az apostolok cselekedeteiből ismerhetjük meg. Jézus Krisztus halálát és feltámadását, a húsvétot követő ötvenedik napon lángnyelvek szálltak le az apostolokra, s ezáltal megkapták a Szentlelket, amint azt korábban Jézus megígérte nekik. Jézus mennybemenetele után viszont a tanítványok félelemben éltek, nem merték hirdetni az igét. Ezért az Úr elküldte a földre a Szentlelket, hogy clárassa a

hívek lelkét és bátorságot adjon nekik. A Biblia leírása szerint a tanítványok kis közösségben imádkoztak, amikor az égből zaj támadt, vihar keveredett és tüzes nyelvek csaptak fel jelképezve a Szentlélek eljövételét. A pünkösd lényege tehát, hogy a Szentlélek leszállt a földre és az apostolok megkezdtek a tanítást. E lépéssel lefektették az Egyház alapjait, így az ünnep az egyház születésnapja is.

Pünkösdí szokások

Jól tudták a régiak, ilyenkor meg kell állni egy pillanatra. A nagy nyári munkák előtt ünnepelni kell. Köszönteni az új életet, imádkozni a bő termésért, gyermekáldásért. Erre szolgált a pünkösd, a húsvét utáni ötvenedik nap. A templomokban évről évre megemlékeztek erről a napról, a lángnyelveket a pünkösdí rózsza szirmaival helyettesítették, a Szentlélek jelképeként fehér galambot repítettek szabadon. A lányok és asszonyok bíborvörös ruhába öltöztek, befont copfjukat a hagyomány szerint a bal vállukra kanyarítva, a férfiak felöltötték ünneplőjüket és kezdődhetett a multság.

A Pünkösdkirályné járás

A legszebb kislányt választották meg kiskirálynénak, ami nagy tisztesség volt. Mise után házról házra jártak jókívánságokkal, versekkel, énekekkel köszöntve a háziakat, virággal szórták be a szobát. A játék végén a háziak megkérdezték a lányokat: Hadd látom a királynétokat édes-e vagy savanyú? Fellebbontva a díszes kendőt megcsiklandozzák a kislány állát. Ha a királyné mosolyog, de a fogát a világért sem villanthatja ki, megnyugszanak a háziak, mert jó lesz a termés. Ekkor a háziak almát, tojást, kolbászt, pénzt ajándékoztak a jó kívánóknak.

Pünkösdölés

Ez a szokás hasonló a pünkösdí királynéjáráshoz, de ez elsősorban adománygyűjtésre szolgált. Az Alföldön és Észak-Magyarországon volt jellemző, s nem csak lányok voltak a szereplői.

Pünkösdkirály választás

Amolyan legényvirtus volt, lovas versennyel, tűzgrással, tekézzel. Aki a legderékabbnak bizonyult, egy évig ingyen ihatott a falu kontójára és minden mulatságra hivatalos volt. A pünkösd az udvarlás, párválasztás ideje. Ilyenkor enyhültek a szigorú szabályok, a leányok bátran mutatkozhattak választottjukkal. A szokások ma már kihalóban vannak, de az ember érzi, ünnepre, pillanatnyi csöndre, játékra, társaságra szükség van most is. Üzenetet hordoznak ezek az ünnepek, az ember és a természet szeretetét hirdetik, csupa olyat, amiben megkapaszkodhatunk, és amik által továbbléphetünk.

A csiksomlyói búcsú

A székelyek nagy ünnepét, a csiksomlyói búcsút, hagyományosan pünkösdkor tartják. Messzi földről érkeznek a barátok a kegytemplomhoz, Máriát dicsőíteni. A búcsú története 1567-re nyúlik vissza, amikor is a székelyek egyőzték János Zsigmond seregeit a hargitai Tolvaj-hágójánál. Ennek a győzelemnek az emlékére kezdtek el a hívek a kegyhelyre járni, hogy pünkösd napján együtt várják a szentlélek eljövételét. Manapság több ezer hívő eljön ide a világ minden tájáról. A csángók, a székelyek, a magyarok együtt imádkoznak a Szűz Anyához, sokan nyírfát tartanak a kezükben, amit Mária szimbólumnak tartanak. A körmeneten gyakran felcsendül a Boldogasszony anyánk és a Székely himnusz.

HÚSVÉT 2. VASÁRNAPJA: AZ ISTENI IRGALMASSÁG ÜNNEPE

Húsvét 2. vasárnapján a világ összes katolikus templomában az Isteni Irgalmasságot ünnepeljük. Az egyházban ez a legfiatalabb ünnep. Szent Fausztina által maga Jézus kérte ezt az ünnepet, és időpontját is ő maga tűzte ki: „Azt kívánom, hogy legyen az Irgalmasságnak ünnepe. (...) Azt kívánom, hogy ünnepélyesen tartásák meg a Húsvét utáni első vasárnapon.” Jézus kívánságának eleget téve, II. János Pál pápa 2000. április 30-án, éppen Húsvét 2. vasárnapján rendelte el ezt az ünnepet az egész egyházban. Úgy kívánta, hogy az irgalom a harmadik évezred útja legyen. Szavai szerint az „embereknek semmire sincs olyan nagy szükségük, mint az Isteni Irgalmasságra”. „Dives in misericordia” (Az irgalomban gazdag Isten) című enciklikájában Isten irgalmáról ír. 2002. augusztus 17-én Krakkóban felszentelte az Isteni Irgalmasság szentélyét (ahol Szent Fausztina nővér Jézustól a kinyilatkoztatásokat kapta), és felajánlotta a világot az Isteni Irgalmasságnak. II. János Pál pápa, Isten irgalmasságának nagy apostola, 2005-ben éppen ennek az ünnepnek az előestéjén halt meg.

A Húsvét és az Irgalmasság ünnepe szoros kapcsolatban van egymással, ekkor éljük át a legjobbban Isten irgalmas szeretetének ajándékát: a megváltást. Ezen az ünnepnapon, amely egyenesen az Úr Jézus irgalmas Szívéből fakad, hálával és örömteli szívvel különösképpen dicsérjük Isten irgalmát. Olyan mély titok ez, amely „a Szentháromság titkából fakadó forrás”, és „melyet az angyalok csodálnak, s fel nem foghatnak a szentek.” Az Úr Jézus ehhez az ünnephez nagy ígéreteket fűzött: „Ezen a napon megnyílik irgalmam mélysége; a kegyelmek egész tengerét árasztom minden lélekre, aki irgalmam forrásához közelít. Az a lélek, amely gyónáshoz és Szentáldozáshoz járul, *teljes bűnbocsánatot nyer*, és mentesül a büntetés alól. Ezen a napon nyitva állnak Isten zsilipjei, melyeken keresztül a kegyelmek folynak. Egy lélek se féljen közeledni hozzám, még ha a bűnei skarlátpirosak lennének is.” Ezen a vasárnapon teljes bűcsú nyerhető a szokásos feltételek mellett.

Isten szereti az embert, és mindenkit üdvözíteni akar. Jézus az Atya irgalmas arcát mutatta meg nekünk. Irgalmából eljött, és lehajolt hozzánk, amerre csak járt, jót tett. Semmi sem tudta eltántorítani tőlünk az ő csorbíthatatlan szeretetét, pedig mi mindent megtettünk ezért: úgy megkínóztuk, hogy „alig volt emberi ábrázata,” „olyan, aki elől iszonyattal eltakarjuk arcunkat,” „megvetett, akit bizony nem becsültünk sokra” (Iz 52,14). De Ő a „mégis-szeretet”: minden bűnünk ellenére végtelenül szeret, és nekünk ajándékozta a bűnbocsánat szentségét, amelyet kémi se mertünk volna... Szent sebei által örökre közbenjáróink és szószólóink az Atyánál. Sajat vérével „új és örök szövetséget” kötött velünk, és ezt már soha meg nem gondolhatja, meg nem változtathatja – ez a szövetség minden szentmisében jelenvalóvá válik. „A szeretet hozott engem a földre és a szeretet tart itt” – irgalmának ajándéka az Oltáriszentség is, ahol vándorlásunk társa lett az idők végezetéig.

Isten irgalma egész életünkben elkísér a bölcsőtől a sírig. Leginkább a szentmisében, a szentségekben, és különösen a húsvéti szentségekben találkozhatunk vele. Így tudjuk viszonzni annak a szeretetét, aki meghalt a mi szeretetünkért. Jézus nem azt nézi, honnan jövünk, hanem hogy hová megyünk. Arra vágyik leginkább, hogy bizzunk irgalmában: „Hogy minden lélek dicsérje jószágomat. Bizalmat kívánok teremtményeim részéről. Bátorítsd a lelkeket kimeríthetetlen irgalmam iránti nagy bizalomra. Ne féljen a gyenge, a bűnös lélek közeledni hozzám, még ha több vétke is lenne, mint amennyi homok van a földön, minden elmerül irgalmam mélységében.” Fájdalmat okozunk neki, ha nem vagyunk elég bizalommal végtelen irgalma iránt. Lisieux-i Szent Teréz írja: „Ő én tudom, hogy ha a világ összes gonoszságainak súlya nyomná is szívemet, még akkor se fogyatkoznék meg bizalmam. Összezúzott szívvel, megtépett lélekkel reménykedve vetném magam az Úr ölelő két karjába. Tudom, hogy Ő szereti a tékozló fiút, s hogy mit mondott Magdolnának, a házastörő asszonynak és a szamariai nőnek; nem, senki sem tudna engemet megfélemlíteni, mert tudom, mi mindent várhatok az Ő irgalmától. Tudom, hogy minden véték özöne úgy eltűnne abban, mint ahogy eltűnik az égő zsarátokra hulló egyetlen vízcsepp.”

Mária, aki ott állt a bölcső mellett is, és a kereszt alatt is, ismeri a legjobbban Jézus irgalmas Szívét és a megváltás titkát. Arra tanít minket, hogy az Úr „Irgalma nemzedékről nemzedékre az istenfőlökkel marad” (1.k 1,50). Isten az ő anyai szívén keresztül is akarja nekünk ajándékozni irgalmát. Ezért kérjük: „Üdvözlégy, Királynő, irgalmasság Anyja, ... fordulj felénk irgalmasan, és e számkivetés után mutasd meg nekünk Jézust, méhednek áldott gyümölcsét: ő irgalmas, ő kegyes, ő édes Szűz Mária!”

„Mindörökké énekelem majd az Úr irgalmát!” (Zsolt 89[88],2)

Áldozócsütörtök – mennybemenetel

"A mi hazánk a mennyekben van, ahonnan mint Üdvözítőt várjuk az Úr Jézus Krisztust. Ő átalakítja gyarló testünket, és hasonlóvá teszi az ő dicsőséges testéhez, azzal az erővel, amellyel hatalma alá vethet mindent" (Fil 3,20-21).

Magyarországon húsvét hetedik vasárnapján tartjuk Urunk mennybemenetelének ünnepét. A mai nap liturgiája az üdvösségtörténet eseményét segít újra átélni. Már a kezdőénekekben az Apostolok Cselekedeteiből ismert angyali kérdéssel találkozunk: *Galileai férfiak, mit álltok itt az égre nézván?*

Az ünnep szentírási olvasmányai közül mind az Apostolok Cselekedeteiből vett olvasmány, mind az evangéliumi részlet Jézus mennybemeneteléről szól. Mindkét elbeszélés Szent Lukács tollából való, s ugyanazeket ez alapelemeket tartalmazza: a feltámadt Krisztus megjelenik apostolainak; egyetemes küldetést ad nekik, amelynek teljesítéséhez a Szentlelket igéri számukra; majd az Olajfák hegyén a mennybe emelkedik.

Bizonyára nem véletlen az esemény helyének hangsúlyozása. Jézus, a tanítványok és a zarándokok kíséretében,

az Olajfák hegyén keresztül vonult be ünnepélyesen Jeruzsálembe. Ezen a helyen élte át a halálfélelmet, amelyet kitartó imával győzött le. Most ugyanerről a hegyről távozik, s így tudatosítja, hogy az "út", amelyet az Atya jelölt ki számára, s amelyet a színeváltozáskor az Ószövetség képviselői (Mózes és Illés) is tanúsítottak, a szenvedésen át a mennyei hazába vezet.

A "menny" persze itt nem kozmológiai, hanem teológiai fogalom: Isten világát jelöli. Jézus mennybemenetele annyit jelent, hogy embersége végérvényesen bevonult Isten dicsőségébe. "Krisztusban az ember, az emberi lényeg, melyből mindnyájan részesedünk, valami teljességgel új módon belépett Isten belső életébe. Ez azt jelenti, hogy mindörökké helyet kaptunk Istenben"- XVI. Benedek pápa.

Az evangéliumi jelenet szerint Krisztus áldás közben távozik. "Felemelte kezét és megáldotta őket". A feltámadt Krisztus tehát főpapi gesztussal megy föl a mennybe. Ebből kifolyólag távozása nem távollétet jelent. Bár látható formában nincs többé övéi között, a vele való kapcsolat semmiképpen sem szűnt meg. A tanítványok közösségét a feltámadt Krisztus áldása kíséri, s az áldással együtt az ő békéje és szabadító ereje. Fontos az is, hogy az apostolok leborulva fogadják az áldást, s ezzel Istennek kijáró imádatban részesítik Mesterüket. Ennek az imádatnak az egyházban kell folytatódnia: a keresztényeknek Krisztus istensége folytonos megvallásával kell Krisztus áldását fogadniuk, s elkötelezett tanúságtevő életükkel kell azt gyümölcsözővé tenniük.

Az Apostolok Cselekedetei leírásából a "felhő" motívuma emelhető ki, miként a Biblia más helyein, Isten hatalmi szféráját, hatalommal teli jelenlétét jelképezi. Lényegében ugyanarra a valóságra utal, mint az "Isten jobbán ül" kifejezés: Krisztus immáron emberi természetét tekintve is részesedik Isten világot átfogó hatalmában. A "felhő" emellett a parúziával is kapcsolatban áll, hiszen Krisztus távozása után a mennyei küldöttek így figyelmeztetik az égre figyelő apostolokat: "Ez a Jézus, aki felvétetett mellőletek, úgy jön el ismét, ahogy a mennybe felmenni láttátok." A megdicsőült Krisztus, aki teljhatalommal irányítja a történelem menetét, az Isten által meghatározott időben mindenki előtt nyilvánvalóvá teszi majd isteni dicsőségét, s egyúttal az üdvösség teljességével ajándékozza meg a benne hívőket.

A mennybemenetelről szóló elbeszéléseknek számunkra is van időszerűsége. Egyrészt azt tudatosítják, amit Szent Pál így fogalmaz meg: Isten országa, bár a földre is kiterjed, mégsem e világi valóság. Ezért pusztán emberi eszközökkel (az igazságosság és a testvériség jelszava alatt) nem lehet azt elérni. A mi feladatunk Krisztus áldásának hatékonyá tétele. Abban a tudatban, hogy a megdicsőült Krisztus fogja a történelmet beteljesedésre vezetni és Isten örök országát felállítani. Ezért kell nekünk tanúságot tenni arról az üdvösségről, amely már most valóság, s amely Krisztus második eljövetelekor jut el a teljességre.

SZENT FÜLÖP és SZENT JAKAB APOSTOLOK

Istenünk, aki minden évben megadod nekünk Szent Fülöp és Szent Jakab apostol ünnepének örömét, kérünk, segíts, hogy Egyszülötted szenvedésében és feltámadásában részesülve eljussunk szent színed látására!

Ünnepnapjuk a római Tizenkét Apostol-templom felszenteléséhez kapcsolódik. Ezt a templomot 570-ben, május 1-jén szentelték föl, s ekkor ünnepelték a két apostolt, akiknek ereklyéi ide kerültek. Mivel 1955-ben május elseje Szent József ünnepnapja lett, a legközelebbi szabad napra, május 11-ére helyezték ünnepüket. 1969-ben ugyanilyen megfontolásból május 3-ára kerültek.

Mint a többi apostol esetében, az evangéliumok és az Apostolok Cselekedetei csak szűkösen beszélnek Fülöpről és Jakabról is. Az apostolnévsorok Fülöpöt az ötödik, Jakabot, Alfecus fiát a kilencedik helyen nevezik meg.

Szent János evangéliuma szerint Fülöp a két apostoltestvérhez, Andrásához és Péterhez hasonlóan a Galileai-tó melől, Betsaidából származott. A meghívás elbeszélésén kívül még a kenyérszaporításnál, Jeruzsálemben, amikor a pogányok látni akarták Jézust és az utolsó vacsora történetében olvashatunk róla.

Amikor az Úr követői sorába hívta, Fülöp lelkesen követte őt. Már az első napon azon volt, hogy toborozzon a nagy mestemek. A vonakodó Natánaelt kézen fogva vezette Krisztushoz: „Jöjj és lásd!” Az Úr őhozza fordult annak a napnak estéjén, amikor a hegyen a népnek beszélt. Valószínűleg Fülöp jóságos tekintetéből kiolvashatta csendes töprengését: hogyan lehetne jöltartani ezt a sokezres hallgatóságot? „Fülöp, honnan vegyünk kenyeret, hogy chessenek?” - kérdi az Úr. Fülöp rögtön válaszolt: „Kétszáz dénár árú kenyér sem elég ahhoz, hogy mindenkinek csak egy kevés is jusson!”

Jó Fülöp! Dénárral tudsz számolni, de nem Mestered mindenhatóságával és jóságával. Mélységes csodálkozás ragadta meg szívét, amikor tanúja lett a kenyérszaporításnak. Csendesen így fohászkozhatott magában: „Mindig másképpen kell számítanom. Úgy látszik, hogy az Ur esetében nem érvényes az egyszeregy.”

Későbbi hagyomány szerint Fülöp három, prófétai tehetséggel megáldott lányával együtt a kisázsiai Hierapoliszban élt, ott is halt meg.

Szent Fülöp apostol a posztó és kalapkészítők védőszentje.

Jakabot, Alfecus fiát az apostolok névsorán kívül sehol sem említi meg az Újszövetség. Kérdéses, hogy azonosítható-e a „kisebb Jakabbal”, akinek anyját Márk Jézus kereszthalálának tanúi között megnevezi. Máig kutatás tárgya, hogy azonos-e az Újszövetségben többször említett Jakabbal, az „Úr testvérével”.

Jakab csendes, befelé forduló ember volt. Már ifjú korában letette a nazireus-fogadalmat, amely megtiltotta a bor és a hús élvezetét. Alfecus fia csöndesen, hallgatagon járt Krisztus kíséretében.

A nevéhez fűződő legendák szerint nagy megbecsülésnek örvendett, az „Igazságos” diszitőjelzőt kapta. Eusebius írja Jeruzsálem későbbi pusztulása okaként, hogy a katasztrófa azért következett be, mert gonoszul bántak a „legigazabb férfival” - Jakabbal.

Jutasi-Varró Diána

SZENT ADALBERT (956-997) vértanú püspök

Mindenható, örökkévaló Isten, ki a mai napon Szent Adalbert püspököt, a te vértanúdat szenvedésének érdeméért szentjeid közé emelled, kérünk, add meg nekünk, hogy az ő példája nyomán mi is eljuthassunk az örök házába!

Ünnepnapja: április 23.

Adalbert kora a német-római szent birodalom föl-emelkedésével és a keletnémet területek evangelizálásának kezdetével esik egybe.

Származásában is megjelenik ez a polaritás. Ereiben apja, a cseh Szlavnik fejedelem részéről szláv, anyja, Adilburg részéről pedig szász, tehát germán vér folyt. A jó megjelenésű kis Vojtechet (így hívták) már származása miatt is kitűnő világi pályára szánták, de szellemi adottságai is jóval az átlag fölé emelték. Isten azonban nagyobb dolgot akart vele megvalósítani: magasztos apostoli hivatásra választotta ki. Súlyos betegséggel látogatta meg tehát a fiút, s a szülők fölismerték a jelet: a gyermeket Isten lefoglalta magának, az ő szent szolgálatára kell tehát adni.

Így került a fölgyógyult fiú 972-ben a magdeburgi dóm híres iskolájába, hogy itt készüljön a papi hivatásra. Vallássosságával és okosságával kitűnt társai közül. Bérnálásakor vette föl az Adalbert nevet pártfogója, a magdeburgi érsek iránti tiszteletből.

II. Bolcszláv fejedelem, a papság és a nép 983-ban egy akarattal Adalbertet választotta püspökévé. II. Ottó császár is jóváhagyta a választást.

Adalbert befelé forduló természete, kolostor csendjére vágyódó lelke nem volt fölkészülve arra a küzdelemre, melyet e fölig civilizált és megtért nép vezetése jelentett.

988-ban Rómába ment a pápához, s kérte, engedje őt zarándokként Jeruzsálembe, hogy ott szegényen és magányosan szolgálja az Urat. A montecassinói apát tanácsára változtatta meg a tervét, s lett bencés szerzetes 990-ben, a Rómában fekvő aventinói görög kolostorban.

A csehek azonban a mainzi érsekkel szövetkezve ismét megostromolták kéréseikkel. A pápa és az apátja iránti engedelmességből Adalbert ismét Prágába készült. A római kolostorból magával vitte 12 társát, s megalapította velük a brewnovi apátságot.

Ez az apátság idővel igazi szellemi-lelki középponttá lett; sok püspököt, apátot, szerzetest adott Cseh-, Morva-, Lengyel- és Magyarországnak, számos misszionáriust küldött Oroszországba.

Magyarországon 994 – 995 között térített. Ő keresztelte és bérmálta meg többek között Szent Istvánt. Nagyon valószínű, hogy Gizella hercegnő kezét ő segítette megnyerni első királyunk számára. Adalbert az általa alapított brewnovi bencés kolostorból magával hozott szerzetespapok egy részét – Géza kérésére – a Szent Márton-hegyi monostor (mai Pannonhalma) részére engedte. Mái is ő az esztergomi egyházmegye védőszentje.

997. április 23-án halt vértanúhalált. Már 999-ben a szentek sorába iktatta őt Szilveszter pápa. Sokan elzarándokoltak csodatévő sírjához, többek között barátja, III. Ottó császár is (1000).

És ami életében nem adatott meg Adalbertnek, hogy Prágában otthon és békés nyugalmat találjon, azt megadta az utókor. Földi maradványait 1030-ban vitték a csehek haza.

A hazájuk védőszentjét tisztelik benne.

Jutasi-Varró Diána

Nepomuki Szent János

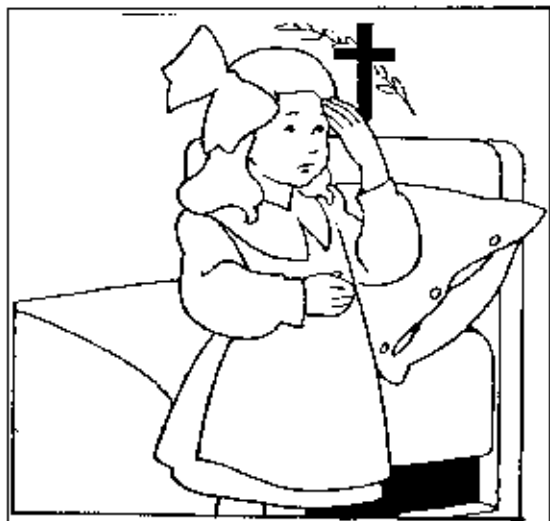
Csehországban született 1340-ben egyszerű falusi szegény család gyermekéként. Már fiatal korában felfigyeltek tehetségére, a papi szeminárium után rövidesen jogi tanulmányokat folytatott. Nagy tehetségű nagy tudású személy volt, gyorsan haladt felfelé az egyházi ranglétrán. Mint egyházi méltóságot és jelentős szónokot egész Prága ismerte és szerette. Az egyházi hierarchiában a prágai érsek általános helynöke lett. Mint érseki helynök 10 évig volt IV. Vencel király feleségének gyónatója. IV. Vencel fiatalon, 19 éves korában foglalta el a trónt és korán nősült, a nála néhány évvel idősebb *Wittelsbachi Johannával* kötött házasságot. A történelem szerint a fiatal király bölesen és jól uralkodott, de felesége korán meghalt, őt ellenfelei meg akarták mérgezni, ez gyanakvóvá és bosszúállóvá tette. Felesége családjából később a 20 évvel fiatalabb *Zsófiát* választotta feleségnek, akinek szépségét minden krónikás dicsőítette. A hradszinban, a királyi várban híresztelések keringtek arról, hogy Vencel féltékeny szép feleségére és gyónatójától meg szerette volna tudni, hogy mit gyónt a felesége, amit János nem árult el a gyónási titokra hivatkozva. A király hirtelen lobbanékony haragját több tanácsadó és papi személy sem kerülhette el. A székeskáptalan több tagjával együtt őt is letartóztatták, fogságban tartották és kínozták. Ez idő tájt indult el és terjedt

cseh földön *Husz János* vallásos mozgalma. Ellentmondásos idők voltak és a király több alkalommal is fogságba vetette Jánost, volt, hogy magához kérte és barátságosan fogadta, püspöki szék, kancellári címet, nagy jövedelmet kínált neki. A legenda szerint azt szerette volna tudni, hogy a felesége mit gyónt neki és kijelentette, aggódom a feleségemért, mert hosszú időket tölt a gyónatószékben. Mindenben engedelmeskedem neked, ahol ez bűn nélkül lehetséges, válaszolta János, de a gyónási titok rám nézve kötelező és nem tűri a legkisebb sérelmet sem. A végén Jánost visszavitték a börtönbe, megkínozták és fáklyával megégették az oldalát. Végül teljes nyilvánosság mellett a város utcáin át a Moldvához hurcolták, ott kezét hátrakötötték, a fejét karikában a lábához erősítették, száját fapöccökkel szétfeszítették, majd a prágai hídról vízbe taszították, így megfulladt 1383-ban. A királyné kiemeltette a holttestet a folyóból és a prágai Szent Vid székesegyházban temették el. A gyónási titok vértanúját 1721-ben boldoggá, 1729-ben szentté avatta az egyház. Csehország védőszentje lett *Nepomuki Szent János*. A szent szobra ott áll a prágai Károly hidon és nagyon sok helyen még Európában. Újját ajkára illesztve megőrzi saját titkát is.

Kistarasán a Széchenyi és Kossuth Lajos u-i kanyarban állt Szent János szobor, az 1980-as évek elejéig még megvolt, akkor megsérült, ledöntötték és valakik elvitték a szobor maradványait. Kérjük, aki a szobor maradványainak hollétéről tudomással bír az jelezze a plébánia hivatalban. Híveink részéről jelezték, hogy meg kellene keresni a szobor maradványait, fel kellene újítani és felállítani ezen a kis téren, hogy városunk és az egyházközség díszé legyen a szobor. A segítséget előre is köszönjük.

Rapai István

GYERMEKKORI IMÁDSÁGSZERETEI

Mindkét nagyanyám napi áldozó volt, minden nap eljártak a templomba szentmisére. Az anyai nagyanyám volt a példaképem, tőle tanultam meg imádkozni és tudtomon kívül az imádság szeretetét még kisgyermek koromban. Az imádság lényegét akkor még meg sem értettem, de mind nagyobb szükségét éreztem. Amikor már tudtam olvasni, reggelente és esténként elővettem az imakönyvemet és a benne lévő imákat olvasva, majd kívülről megtanulva minden nap elimádkoztam. Ekkor még csak vasárnap és ünnepnap jártam el szentmisékre. Ünnepnapokon délután 3 órakor a litániákra is eljártam, majd a Szentekhez való imádságokat is megszerettem. Asszony koromban a Rózsafüzérkoszorú tagjaként a napi egy tized elimádkozása bővítette napi imádságaimat. Mára már ott tartok, hogy

éjjel-nappal, ha csak tehetem, rózsafüzért imádkozom, mert van belőlük többféle.

Valószínűleg észrevehették idősebb ismerőseim, hogy szeretek imádkozni gyermekként, mert ők is tanítgattak újabb imádságokra. A gyermekkori barátnőm anyai nagymamája ágyhoz kötött betegen feküdt, és mikor náluk jártam egyik vasárnap délelőtt, harangszó hallatszott be a lakásba, mire közölte velem, hogy most zajlik a templomban a nagymise és szeretné ha megtanulnám azt az imádságot, amit ilyenkor szokott imádkozni.

Az Úrfelmutatás első harangszava a Szent Test felmutatásakor szólal meg:

*Üdvözlégy Szenttest, Krisztus drága teste, mely értem a kereszten függöttél,
Üdvözlégy Szenttest, melyet megostoroztak az én bűneimért,
Üdvözlégy Szenttest, feltámadásom és örök életem záloga.
Légy hozzám irgalmas, Megváltó Jézusom!*

Majd a második harangszó az átváltoztatott Szent Vér felmutatásakor szólal meg:

*Üdvözlégy Szentvér, Krisztusom drága vére, mely érettem omlottál,
Üdvözlégy Szentvér, mely lemosod a világ bűneit, az én bűneimet is,
Tisztíts meg engem Szentséges vér, éltess engem eleven vér,
Légy hozzám irgalmas, Megváltó Jézusom!*

Mi az egészségesek a szentmisén való részvételnél a következő imádságot mondtuk hangosan imádkozva az átváltoztatott Szentostya és Szentvér felmutatásakor, felnézve Rá, átéléssel, kétszer ismételve:

*Óh édes Jézus, óh kegyes Jézus, óh irgalmas Jézus!
Imádlak lelkem mélyéből, szeretlek tiszta szíveimből.
Neked élek, neked halok,
Tied vagyok életemben, halálomban,
Édes Jézus, tied vagyok. Ámen.*

Majd egy másik alkalommal egy idősebb néni megkérdezte tőlem, hogy mit szoktam imádkozni a szentségi áldáskor. A következő imádságra tanított meg. Amikor a pap az Oltáriszentséget áldásra felénk tartja, átélve, csendben magamban ezt imádkozom:

*Óh Jézusom, neked élek,
Óh Jézusom, neked halok,
Óh Jézusom, tied vagyok,
Életemben, halálomban édes Jézus tied vagyok, ámen.*

Nagyon szeretném, ha ezek az imádságok másokat is megihletnének és a templombajárást is értelmesnek és egyfajta imádságnak tartanák, ne csak kötelességből jelenjenek meg a szentmiséken.

Én vállalnám névvel is ezt a tanúságtételt, de úgy érzem, ez hivalkodásnak hatna, ezért csak „Egy vallásos asszony” aláírással jelenítem meg.

Egy vallásos asszony

Április 24. Szent György ünnepe

Április 24-e történeti hagyománya a múlt kódébe vész: a napot Európa nagy részén a tavasz kezdeteként tartották számon. A rómaiak e napon ünnepelték a Paliliát, amikor a pásztorok kiseperték az istállókat. Az egyház a legenda szerinti sárkányölő Szent György névünnepét tette erre a napra. A vértanúhalált halt Georgianus, a római hadsereg magas rangú katonatisztjeként anyja hatására lett keresztény, 303 körül szenvedett mártíromságot Szíriában. György tisztelete Európában, a középkorban volt a legerősebb: a lovagok oltalmazója, a zarándokok és a német lovagrend védőszentje kiemelkedő helyen állt a szentkultuszok sorában. Rövid ideig a Dardanellák is az ő nevét viselte. Szent György története kanonizált formájában csak a 12. század folyamán vált közismertté - a legenda szerint egy líbiai várost szabadított meg a sárkánytól, amely hosszú ideje zsarolta azt. A középkorban a sárkány lefejezése a gonosz felett aratott győzelem szimbóluma lett, s egyben a fény ősi szimbolikájával is összekapcsolódott.

Szent György-kultusz Magyarországon

A szent egyik első magyar vonatkozása, hogy a korona alsó, ún. bizánci részén az ő képe látható. Az sem jelentéktelen tény, hogy az első csanádi székesegyházat Gellért püspök Szent György tiszteletére szentelte. A veszprémi Szent György-kápolna is a magyar György-kultuszt hirdette a középkorban. I. István bolgárok elleni hadjáratából is Szent György ereklyéivel tért haza, és a szent a középkorban virágzó nagy magyarországi népszerűségét tanúsítja, hogy számos nemzeti monostor és templom választotta patrónusául.

A hazai Szent György-kultusz virágzására jellemző, hogy Károly Róbert megalapította (1318) a Szent György-vitézek lovagrendjét (Societas Beati Georgii), amelynek az Egyház védelme, a lovagi erények: istenfélelem, foglyok kiváltása, szegények istápolása, a bajtársias érzület ápolása, továbbá a királyhűség és a haza védelme volt a kötelessége. A rendnek ötven tagja volt, "aki tartozott minden vigaságban, de különösen a harcjátékban a királyt követni. Jelvénye fehér mezőben piros kereszt, ruházata, pedig térdig érő hosszú fekete, csuklyás köpeny.

A lovagi közösséget Zsigmond új szabályzattal, Sárkányrend néven fejlesztette tovább (1408).

A középkori főnemesség eleven Szent György-kultuszáról tanúskodik, hogy a Báthoriak is a Sárkányölőt választották családi patrónusuknak. A középkori címerükben látható sárkányalak a mondai hagyomány szerint a család ősenek, a 13. században élt Oposnak hőstettét, az Ecsedi-láp félelmetes sárkányának Szent György segítségével való legyőzését idézi. A 16-17. században a szent kultusza Magyarországon a törökök elleni küzdelemmel kapcsolódott össze, míg a barokk kor elején az egyik legnépszerűbb védőszent volt az országban.

Kedveltségét a nevéből képzett régi családneveink szép száma is tanúsítja: György, Győr, Györffy, Györe, Györgye, Györke, Györkö, Györkös, Gyura, Gyuró, Gyurka, Gyurkó, Gyuris, Gyéres, Gyíres, Gyüre." Szent György tisztelete a 18. század végére elhalványodott ám a néphitben és népszokásokban betöltött szerepe még ma is jelentős.

A magyar néphagyományban Szent György napjához számos szokás kapcsolódik, hiszen az év ezen pontja a 18-19. századig országszerte a közigazgatási év kezdetének számított. A Kárpát-medence szőlőtermő vidékein a hegyközségek is ezen a napon tartották a második törvénynapjukat. Sitkén (Vas megye) a hegybíró vezetésével ekkor körbejárták a hegyet, megvizsgálták a gyepűt, a bíró, pedig a különféle közönségi ügyekben ítélkezett. A büntetés mértékétől függően a vétkesnek valamennyi pint bort kellett fizetnie, amit aztán a hegyközség tagjai együtt ittak meg.

Szent György-nap számos településen fogadott ünnepnek számított.

CASCIAI SZENT RITA

Ritát idős szülei hosszú várakozás, reménykedés és sok imádság után kapták Istentől ajándékba. Cascia környékén, a hegyek között elterülő kis birtokokon egyszerűségben és istenfélelemben nevelték. Rita gyermek- és ifjúkorát a szülei iránti teljes engedelmesség, akaratának állandó föláldozása és a fáradságos napi munka jellemezte. Közben azonban szívében fölgyulladt az istenszeretet, és apáca akart lenni, hogy teljesen eggyé válhasson isteni Megváltójával, aki jelenléte édességének megéreztetésével mindannyiszor megajándékozta őt, valahányszor szülei engedélyével visszavonulhatott a házukban kialakított kicsiny imahelyre. Szülei – valószínűleg kényszerhelyzetben – odaigérték a kezét egy helybeli ifjúnak, aki a kortársak szerint vad és erőszakos ember volt. Ritának nagyon fiatalon férjhez kellett tehát mennie.

Férje rossz természetét hősiessé turelemmel viselte, soha nem panaszkodott. Mindenben engedelmeskedett hitvesének, azzal az egy föltétellel, hogy a templomba eljárhat. Szelidségével és jóságával végül is férje rossz természetét sikerült legyőznie, és lelkét Istenhez vezetnie. Megtérésének együtt örült Ritával az egész falu.

Idős szülei halála után újabb gyász érte Ritát: előbb meghalt a férje, aki most már tisztelte és szerette őt (egy régi ellensége ölte meg bosszúból). Majd egy évre rá meghalt Rita két kicsi fia, akikért úgy imádkozott, hogy az Úr vegye őket magához, mielőtt még az atyjuk halála miatti bosszú beszennyezné lelküket.

Miután sok fájdalom árán eloldódtak e földi kötelékek, Rita hozzáfoghatott régi vágyának beteljesítéséhez: kolostorba léphetett. Casciában a Mária Magdolna ágostonos kolostorba jelentkezett, ahonnan egymás után háromszor visszautasító választ kapott özvegysege miatt. Végül azonban 1407-ben csodálatos módon bejutott. A nővérek közül türelmével, engedelmességével és jámborságával tűnt ki, mindenkinek épülésére volt.

Betegségei, a böjtölések és a munka fölemésztették erejét, utolsó éveit ágyhoz kötötten töltötte. 1447. május 22-én hívta át Isten az örök boldogságba, átköltözését egy emberi kézzel nem érintett harang szava hirdette meg. Különleges kiváltságként Rita testét soha nem temették el, mert csodálatos módon nem látott romlást. Sértetlenül került ki a tűzvészből is, melyben néhány évvel halála után a cédrusfából készült koporsója porrá égett.

Istenünk, Szent Rita érdemeiért és közbenjárására add, hogy úgy bocsássunk meg ellenségeinknek és úgy mélyedjünk el gyötrelmes szenvedéseidben, hogy a szelideknek és szomorkodóknak ígért jutalom elnyerésére méltók legyünk!

Könyves Beáta

Nyári napközis tábor

Az idei nyáron a hittanos gyerekeknek napközis tábort szervezünk az Egyházközségi Otthonban. /Györkös cukrászda mellett/

A tábor időpontja: 2008. június 23-27-ig reggel 8 órától délután 4 óráig.

Terveink között szerepel a Deres lovas udvar meglátogatása, valamint az uszodában egy alkalommal fürdőzés. A napok kézműves foglalkozásokkal, játékkal fognak telni, amit egy-egy evangéliumi történethez kapcsolunk.

A gyerekek tízórait, ebédet és uzsonnát kapnak. Jelentkezési lapok a hitoktatóktól és a sekrestyében kérhetők!

Első osztálytól nyolcadikig várjuk a jelentkezőket.

Részvételi díj: 6500 Ft/fő

Méhes Zsuzsa táborvezető
06-70/225-3060

Kiadja: Kistársai Római Katolikus Egyházközség

Felelős szerkesztő: Somlai József

Készült: Czövek - Windberger nyomda

Kegyelemteljes húsvéti ünnepeket
kívánunk olvasóinknak